

Obstruktion, Sabotage og organiseret Driveri ved de paagældende Arbejder. Dersom der ikke her gaas frem med den største Bøjelighed og praktisk Omtanke, vil Samfundet, tror jeg, komme til at tabe mere, end det vinder.

Det er en uhyre Magt og en stadig øget Grad af ansvarsfulde Afgørelser, der i stigende Omfang overlades til socialpolitiske Velfærdsudvalgs mere eller mindre vilkaarlige Skøn. Den administrative Magts Omraade og Ansvar vokser, medens den lovgivende og dømmende Magts Autoritet formindskes og forflygtiges. Det politiske Skøn, der skulde være hos Lovgivningsmagten helt og fuldt, og det retslige Skøn, der ene skulde være Domstolenes, stykkes ud og læsses over paa andre Hænder, saa snart det gælder vidtrækkende, samfundsmæssigt principielle Spørgsmaal, hvor Ansaret netop ikke burde fordeles og smuldreres ud. Ogsaa paa dette Punkt kunde jeg tænke mig, at Nødhjælpsplanerne kunde vise sig at rumme Farer.

For en konservativ Betragtning maa efter min Formening det ledende Synspunkt være dette: Ingen Arbejdsløshedsunderstøttelse, saa vidt det er muligt at skaffe Nødarbejder, som, loyalt vurderet, ikke indeholder nogen Krænkelse af Arbejdernes sociale Stilling og berettigede Interesser; men endvidere foruden Nødarbejderne Iværksættelse af Foranstaltninger i det Omfang, det økonomisk er muligt og rimeligt, til Opretholdelse af og Bevarelse af de bestaaende industrielle Virksomheder.

Hvilke økonomiske Foranstaltninger kan der da ved Siden af disse sociale tænkes anvendt for at begrænse og formindske Erhvervskrisen? Venstres Ordfører anbefalede her fremfor alt at holde Frihandelens Fane højt. Men saa prisværverdigt det i og for sig kan være, betvivler jeg, at dette er Hovedsagen i den foreliggende Krise. Den begyndte som en Valutakrise i Fjor. I dette Aars første Halvdel var det en Industrikrise af alleralvorligste Art, og i den anden Halvdel øjnes tillige efter kyndige Landbrugerens Udsagn en begyndende Landbrugskrise; og faar Soten Lov til at gaa sin Gang uhindret, har vi om kortere eller længere Tid en Bank-

krise og dermed et socialt og økonomisk Sammenbrud.

Burde den lovgivende Magt i en saadan Situation kendes fri for Tiltale og Ansvar, naar den blot har holdt Frihandelens Fane højt? Skal Løsenet her være: Naar blot Doktrinerne sker Fyldest, saa faar det gaa med Samfundet, som det kan? Spørgsmaalet burde saa meget mindre kunne stilles, som de Foranstaltninger, der fra Industriens Side ønskes, paa ingen Maade betyder et Brud med Frihandelens Princip. Der er her ikke Tale om ad protektionistisk Vej kunstigt at skabe Jordbund for en Industri, som ellers ikke lod sig indplante i vort Samfund, ej heller er der Tale om ved aggressive Toldforanstaltninger at konkurrere Rivalerne ud paa fremmede Markeder. Her er kun Tale om at værne den Industri, vi har, om at bevare det, som den alldøde Venstrepolitiker Jørgen Pedersen kaldte det bestaaendes Ret. At man fra konservativ Side betragter dette som en Opgave for konservativ Politik, kan neppe undre; derimod er det underligt, at mangfoldige Agrarer i den Kendsgerning, at en Landbrugskrise er begyndt, uden at Landbruget endnu har søgt Staten om Bistand, finder en Retfærdiggørelse for deres Krav om, at Industrien, hvis den i en Jordskælvssituation ikke kan staa alene, skal imødesee et dødeligt Fald med Sindsro. Men endnu underligere er det, at de samme Agrarer, der er døde for Industriens retfærdige Krav om, at Toldloven kommer til at yde samme økonomiske Værn og Forsvar for dens Hjemmemarked i Nutiden, som den ydede og forudsattes at skulle yde, da Venstres Statsminister i sin Tid forelagde og gennemførte den —, at disse samme Agrarer stiller sig særdeles villige og forstaaende til Tanken om at sikre og forsvare Landbrugsindustriens Eksportmarkeder mod Følgerne af abnormt Valutafald eller fjendtlige Forholdsregler fra Udlandets Side. Venstres Ordfører har udtrykkelig gjort opmærksom paa Mulighederne og Hensigtsmæssigheden af Repressaliers Anvendelse under saadanne Vilkaar. Hvorfor modsætter han sig da Anvendelsen af forebyggende Forholdsregler mod den abnorme Konkurrence, der truer By-